

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 20 K Félévre . . . . . 110 K
 Negyedévre . . . . . 55 K Egész évre . . . . . 220 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlössy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Ne tüzzön senki fekete lobogót, ne viseljen gyászjelvényt, mert mindnyájan tudjuk, érezzük, hogy a történelmi Magyarország nem halhat meg! Házunkon nemzeti lobogó legyen, jelvényül pedig jövőnkbe vetett reményünk és förhetetlen bizalmunk jeléül zöld lombot, vagy jelvényt viseljünk!

A gazdapárt megmételtyezése

Szomjas Gusztáv nyilatkozata

Mind hangosabban nyilvánul meg a debreceni gazdák körében az elégedetlenség és felháborodás azért, hogy a pártba olyan elemek furakodtak be, akik eddigi közéleti szereplésükkel méltán kihívták maguk ellen az egész keresztyén alapon álló, magyar nemzeti érdektől gazdatársadalom bírálatát. Ráműtöttünk már arra, hogy azok a bontó elemek, akik az országot a végromlás szélére juttatták, akik nemzetet, hazát, vallást megtagadó és megcsúfoló elveiket idáig a szabadkőműves páholyok titkos fedezékéből, meg a radikális berkekből igyekeztek megvalósítani, talajt vesztve, a gazdák széles vállára igyekeznek felkapaszkodni. Nem csak arra törekednek ők, hogy elhelyezkedjenek, hanem, hogy a gazdák irányítását kapzsi kezükbe kaparintván, újra politikai hatalomra tegyenek szert.

Kérdést intéztünk ez irányban a város legelső gazdájához, a gazdaársadalom hivatott vezéréhez: Szomjas Gusztáv kormánybiztos urhoz, aki szíves volt lapunknak a következőkben válaszolni:

„A földmives és kisczadapárt alakuló gyűlésén, valamint jelölő értekezletén azt tapasztaltam hogy a gazdák még mindig nem viseltetnek a kellő érdeklődéssel a párt ügyei iránt, pedig e nélkül a pártra várakozó nagy feladatok megoldása, mint a múltban, ugy a jövőben sem lesz lehetséges. Ami a pártnak a szabadkőművesekhez való viszonyát illeti, már főispáni beiktatásom alkalmával kijelentettem, hogy keresztyén és nemzeti alapon állok s ugyanezt vallja az országos földmives- és kisczadapárt. Ebből önként következik, hogy mindazok, akik az utóbbi évtizedben szabadkőműves páholyok kötelékében működtek, a kisczadapárt nemhogy vezetői, hanem még tagjai sem lehetnek s ha ebben mégis bejutottak volna, mielőbb ki kell lépniök. Ezt indokolja az a tapasztalat is, hogy ezeknek az új tagoknak egy része a kisczadapárt kebelében is mint bomlasztó, mint a békét zavaró tényező folytatná tovább munkáját. A kisczadapárt központi vezetősége a hivatalos jelölések tekintetében minden kerületre vonatkozólag még nem foglalt állást.”

Jóleső érzéssel fogadjuk a kormánybiztos főispán ur határozott, férfias nyilatkozatát s abban biztos zálogát látjuk annak, hogy sikerülni fog a magyar gazdákat, ezt a nemzetfenntartó, értékes elemet a mételtyezéstől itt Debrecenben is megóvni. Pártállásra való tekintet nélkül, minden jóérzésű keresztyén magyar ember támogatására és hálijára számíthat a kormánybiztos ur tisztogató munkájában.

TÁVIRATOK

A cseh külügyminiszter Párisban.

Prága, május 11. (Nem. St. tel. jel.) Benesch, cseh külügyminiszter Párisba utazott. A külügyminiszter résen akar lenni a magyar békeszerződés elintézésénél.

Angol lap tudósít a béke aláírásáról.

Páris, május 11. (Nemz. St. tel. jel.) Az „United-Press“ egyik tudósítója a magyar békeszerződés sorsáról úgy értesült, hogy Magyarország a békefeltételeket a legerélyesebb tiltakozása mellett ugyan, de alá fogja írni.

Ismét tárgyalják az Adria kérdést.

Luganó, május 11. (Nemz. St. tel. jel.) Az olasz kormány szombatra Palanzába kérte a jugoszláv kormány megbízottait, hogy közvetlen tárgyalásokba bocsátkozzanak az Adria kérdésben. A jugoszláv kormány a legutolsó tárgyalásokról való távolmaradását azzal mentegeti, hogy erre vonatkozólag semmiféle hivatalos meghívást nem kapott s az egyik megbízott is csak az újságokból szerzett erről tudomást.

Ellentét Lloyd George és Millerand között

Páris, május 11. (N. St. t. j.) A „Le Journal“ londoni tudósítója azt írja lapjának, hogy azok az ellentétek, amelyek Lloyd George és Millerand között a német kérdésben ismert állásfoglalásuk miatt felmerültek, még mindig fenállanak és csak részben nyertek elintéztést.

Svájcz a magyar békéről

Zürich, május 11. (N. St. t. j.) A svájci sajtó reámutat a magyar béke igazságtalan voltára és kiemeli, hogy Magyarországgal rosszabbul bántak, mint Németországgal. A „Zürcher Post“ azt írja, hogy a központi hatalmak mind elvesztették ugyan a háborút, de Magyarország valamennyi között mégis a legtöbbet veszített.

Somogy felirata a „honvédség“-ért

Kaposvár, május 11. (Nemz. St. tel. jel.) Somogy vármegye közgyűlésén elhatározták, hogy felirattal fordulnak a kormányhoz, melyben kéri, hogy a magyar királyi honvédség elnevezést állítsák vissza. Kérésüket azzal indokolják, hogy a magyar hadseregnek nem a támadó háború, hanem a magyar haza megvédése a feladata.

Lengyel-ukrán határmegállapodás

Páris, május 11. (N. St. tel. jel.) Varsói jelentés szerint a lengyelek és ukránok között megegyezés jött létre, amely megállapítja a két ország határait. A szerződést mindkét fél elfogadta és aláírta.

A vasutak helyreállítása

Az alkalmazottak becsületes, hazafias munkája

A magyar államvasutak világhírre emelkedett intézménye a megzúlló hordák rablógarázdálkodása következtében a teljes összeomlás és végpusztulás szélére jutott. Teljesítő-képességét ugyszólván teljesen elvesztette s már-már odáig jutott, hogy üzemének végleges beszüntetésére kellett gondolnia. A derék magyar vasutasok hazafias áldozatkészsége és rendíthetetlen kötelességérzete azonban mégis megmentette a Mávot a borzalmas katasztrófától. Ma már a magyar államvasutak a biztos javulás útján vannak. A kereskedelmi minisztériumban egyébként egyik magasrangú tisztviselő a következő informatív jellegű kijelentéseket tette:

— A vasutak teljesítő-képessége igen kedvező. A tönkrement kocsikat és mozdonyokat átjavították, használható állapotba hozták. Kapunk néhány új kocsit is. Ma már a helyzet annyira javult, hogy különböző megszorításokat meg lehetett szüntetni. A közlekedés menetrendje biztosabb és megbízhatóbb. A vonatok pontosan jönnek-mennek. A szénellátás is egyelőre biztosítva van. Nagyon természetes, hogy egyes tervek, amelyeknek megvalósítása az ország szempontjából nemcsak üdvös, hanem igen is szükséges volna, egyelőre, érthető okoknál fogva, nem valósíthatók meg. De föltűnően rendeződtek a közállapotok a Máv. minden egyes szervénél és ha az ország politikai helyzete is előbb-utóbb javul, bámulatos újítások és reformtervek fognak megvalósulni.

A pénzügyminiszter a rapckban bejelentette a nemzetgyűlésnek, hogy a vasuti tarifát emelni kell. Ez a tarifaeelés azonban egyelőre még nem aktuális. Különböző akadályok merültek föl, amelyek lehetetlenné teszik a terv megvalósítását. A máv. alkalmazottainak természetbeni dolgokkal való ellátása nemcsak, hogy papíron van biztosítva, hanem de facto le is bonyolódik. A fővárosi Máv. raktárakban elegendő mennyiségű raktáriak vannak fölhalmozva, azonkívül a romlandó anyagokból naponta kerülnek föl nagy mennyiségek a fővárosba. Nincs is itt panasz és az alkalmazottak hálásan emlegetik a vezetőség akaraterejét és szívós kitartását, amelyet az alkalmazottak érdekében kifejt. Nagyon természetes, hogy a vidéken még könnyebben megy a természetbeni ellátás s a vidéki városok vasutasai sem panaszkodhatnak e tekintetben.

Kétségtelen dolog, nehéz egy ilyen lerongyolt és tönkretett intézményt, mint amilyen a Máv. az eredeti világhírű nivójára visszahozni. De ahol megvan az akaratere, ambíció és kitartás, ott minden lehetséges. A magyar vasutasok a múltban is szilárdan kitartottak a Máv. mellett, a jelenben és jövőben még nagyobb lelkesedéssel szolgálja azt az intézményt, amely nélkül a magyar állam el sem volna képzelhető.

A nemzetgyűlés ülése

A Károlyi miniszterek és a népbiztosok. Tüntetés a királyhűség mellett

Budapest, május 11. (Nemzeti St. tel. jel.) Teleki Pál gróf külügyminiszter tegnapi nagy beszéde után ma már nyugodtabb volt valamivel a Ház képe, bár a képviselők még mindig élénken foglalkoznak a külügyminiszter beszédének egyes fontosabb részleteivel. Különösen nagy recenziót váltott ki az a kijelentése, hogy Millerand kísérőlevele az ezeréves hitoklást nem tartja elegendő jogcímnak, hogy a gyulafehérvári és rózsahegy-i puccsokat jogszertű tényeknek tekintik Párisban.

Megnyugvással beszéltek arról, hogy katonai léren némi engedmény van a szerződésben a csendőrség létszámának emelésével és a határkiigazító bizottságok felállításával, valamint a kül- gazdasági bizottságok kilátásba helyezésével mégis tettek valamelyes engedményt Párisban. Általános helyesléssel találkozott Teleki gróf önéretes hangú tiltakozása, valamint az a kijelentése, hogy mi nem könnyögtünk a győzőknek és Apponyi Albert gróf mindig mint egy önéretes nemzet képviselője állhat emlékkükben. — Közvetlenül az ülés megnyitása előtt jutott ki a folyosókra annak a híre, hogy a közjogi bizottság 8 szavazattal 4 ellenében elvetette Dömötör belügyminiszter javaslatát a csonkakerületben megválasztott képviselői mandátumok megsemmisítéséről és a képviselők igazoltan tárgyalták, meglegelték a várható következményeket. A különböző kombinációkat egy csapásra megdöntötte és a kedélyeket általában megnyugtatja Rubinek miniszternek az a kijelentése, melyet egy csoport képviselőnek a ház folyosóján tett:

— Remélem, a leszavazásnak nem lesz komolyabb következménye, amint a mi akciónk sem irányult Dömötör Mihály ellen, hanem egy általános elv megvédését célozta.

Rakovszky István elnök fél 11-kor nyitotta meg az ülést, melynek tárgysorozatán a miniszterek felelősségre vonásáról szóló törvényjavaslat szerepelt. Ferdinánd Gyula igazságügyminiszter rövid beszédében megokolta és elfogadásra ajánlotta a javaslatot, melyhez Mikovényi Jenő és Sztéryni József báró szólottak hozzá.

Sztéryni báró kifogásolta, hogy a javaslat nem elég világos, amennyiben nem fejezi ki érthetően, hogy a felelősségrevonás egyformán alkalmazható-e az alkotmányos kormányokra is? Majd áttér a forradalom történetére és eredeti jegyzőkönyveket olvas fel arról, hogy 1916-tól 1918 ig milyen bűnös konspirációk folytak az országban a király személye ellen.

Kerekes Mihály kisgazdapárti képviselő ekkor közbeszólt, hogy nem volt bűn a király ellen konspirálni, mire a Ház minden részén irtózatot felháborodással válaszoltak. A Friedrich-csoport tagjai felugráltak helyeikről és magukból kikelve követelték Kerekes eltávolítását, majd az egész Házon végig zúgott a lelkek spontán megnyilatkozása:

— Eljen a király!

A zaj lassan elült, az elnök megrovásban részesítette Kerekest, s Sztéryni báró hozzáfogott beszédének folytatásához. — Beszélte az őszirózsá-forradalom kulissza-titkairól, majd röviden befejezte beszédét azzal, hogy a Károlyi-miniszterek és a népbiztosok között semmi különbség nincsen és a felelősség egyformán terheli őket az ország tönkretételében. Elfogadja a javaslatot.

Szünet után a törvényjavaslat olvasása következett.

— A háziezred zászlója. A debreceni keresztény nőegyletek a m. kir. debreceni gyalogezrednek, egy a magyar katonai hagyományoknak és előírásoknak megfelelő zászlót ajánlottak fel. A zászlót a napokban adják át az ezred parancsnokságának. — Ezen zászlónak ezred zászlóvá szentelése az erre vonatkozó szabályok betartása mellett katonai ünnepek keretében előreláthatólag június hó első napjaiban fog megtörténni. A zászló szentelésre vonatkozó rendelkezéseket a katonai parancsnokságok teszik meg.

HIREK

A második

rabbiról is kiderült, hogy a magyarság ellen, a magyar nemzeti eszme ellen izgotta híveit. Az újpesti rabbit nem az „elfogult” holland újságírók, hanem a saját legközelebbi hívei lepelték le és árulták be a hatóság előtt. Egyre fényesebben igazolódik be az a nagyon régi állításunk, hogy a ghettó-csöveslék khónbélái és szamuellitörzsei az anyatejjel szitták magukba a hazadrulás és nemzetköziség gonosz indulatait. Nem Oroszországban szereztek, — ahogy a „jobbak” elhitetni szeretnék, — hanem az anyjuk bölcsőjében hallották, a talmudisták okiati leckéiben tanulták, a rabbinusok prédikációiban szivelték meg azt a gondolatot, hogy ezt a szerencsétlen, birkatürelmű népet mindebből ki kell forgatni és egy új Ige-ter- földjét alapítani a tejfel-mézszel folyó magyar Kánaánban. Látjuk, kezdjük már látni mindnyájan. De ahogy az oláh pópák udvarait veszedelmes melegágyak tartottuk mindig a dákó-román irredentizmus számára, úgy kell ezután tekintenünk a zsidó rabbinusok házáit a nemzetközi zsidó-uralom számára. Figyelemmel kell kiérni működésüket és szigorú vizsgálat alá vetnünk forradalmi magyarságukat. Ahogy a keresztények tisztviselőikkel, tanárokkal, tanítókkal, ügyvédekkel bírákkal, papokkal megtudtuk tenni, — meg kell tennünk a rabbinus urakkal is. Bizonyára sok Löw Immanuel és Goldmann József fog akadni közöttük. És börtönbe velük!

— Áldozócsütörtöki Istentiszteletek. A ref. templomokban. Nagytemplomban: d. e. 9 ó. predikál Mezey Béla s. lelkész, d. u. 3 ó. predikál Vajda László s. lelkész. Kistemplomban: d. e. 9 ó. predikál Csányi Benjámi egyetemi tanár. d. u. 3 ó. predikál Nagy Jenő s. lelkész. Kossuth-templomban: d. e. 9 ó. predikál Uray Sándor lelkész, d. u. 3 ó. predikál Nagy István s. lelkész. Árpádtéri-templomban: d. e. 9 ó. predikál Almásy Márton s. lelkész, d. u. 3 ó. pred. Almásy Márton s. lelkész. Ispoly-templomban: d. e. 9 ó. predikál Kalmár Dániel s. lelkész, d. u. 3 ó. predikál Kalmár Dániel s. lelkész. Homokkerti imaházban: d. e. 9 ó. predikál Molnár Ferenc vallás-tanító lelkész.

Áldozócsütörtökön d. u. 3 ó. a Kossuth-utcai templomban a vasárnapi iskolások ünnepélye lesz. — Délután 5 ó. evang. vallásos estély.

A rom. kath. templomban: d. e. 6, 7, 8, 9 és 10 ó. szent mise, d. u. 3 ó. litánia, fél 6 ó. sz. olvasó, 6 ó. májusi ájtatosság sz. beszéd.

Az ág. hitv. evang. templomban: d. e. 10 ó. Zeman Zoltán segédlelkész végzi az istentiszteletet. Délután 3 ó. ima.

— A Debreceni Székelytársaság a békefeltételek ellen való tiltakozását a ma délután 6 ó. a Vármegyeház dísztermében rendezendő propaganda-előadás keretében fogja kifejezésre juttatni, melynek műsorán szerepelnek: Székely Gyula énekszámokkal, Winklerné Rettéghy Margit szavalattal, előadásokat tartanak dr. Darkó Jenő és dr. Pap Károly egyetemi tanárok. Jegyek kaphatók Mentze és Aszmann üzleteiben és előadás előtt a pénztárnál.

— Felmentett főorvos. A Kerületi Munkásbiztosító Pénztár ügyeinek rendezésére kiküldött kormánybiztos dr. Brunner Lajos orvost, a pénztár rendelő főorvosát, az ügybuzgó szabadkőmives páholytestvérét állásától felmentette, s helyébe dr. Berencsy Zoltán orvost, a keresztény nemzeti eszmék lelkes harcosát nevezte ki.

— Felhívás. A „Move” debreceni csoportja Hegedűs Pál tábornok katonai körlet parancsnok ur elnökiere aiat i. n. 13-an csütörtökön délelőtt 9 ó. tartja meg alakuló gyűlését a városbáza közgyűlési termében. A nyugállományú tisztjeit a gyűlésen való megjelenésre ez uton kérem fel. Keill ezredes táparancsnok.

— Felhívás. Az ügyvédi kamara felhívja az összes debreceni ügyvédeket, hogy a 2245—1920. M. E. számú rendelet 8 §-ában megállapított ügyvédi eskü letétele végett folyó május hó 14-én pénteken délután 5 ó. a kamara helyiségében megjelenni s egyúttal ügyvédi okleveleiket is magokkal hozni szíveskedjenek. Az elnökség.

Minden szeretetbéllyeggel egyegy menekültnek könnyét száritjuk fel!

— Debrecen Középeurópai Légi Központ. A légi közlekedés a legkomolyabb valóság immár és a középeurópai légi vonalak Magyarországon is keresztül vonulnak. A légi közlekedést Magyarországon a már alakulóban levő részvénytársaság fogja lebonyolítani és Debrecenben is nagy repülő állomást akar létesíteni. A részvénytársaság képviselőjében Alexei repülő adia elő a nagyszabású tervet a pénteki tanácsülésen. A város körüli területek közül a legalkalmasabb a repülő állomás és hangártelep céljaira a régi harcserző lőtér a Dombos-tanyával, melynek bérlete az idén lejár. A társaság 50 évre akarja kibérelni e 430 holdas területet, mely a legalkalmasabb e célra. A területnek legnagyobb részén gazdálkodást folytatna a társaság, a vízmentes sima területen lenne az állomás. A városi tanács dr. Varga Elemér tanácsnok elnökiere ait a főszámvevői, főügyészt, főmérnököt és a gazdasági tanácsnokot külte ki a tárgyalások lefolytatására.

— A teológus ifjúság által f. hó 13-án áldozócsütörtökön d. u. 5 ó. a kollegiumi díszteremben a kolozsvári ref. teológia javára rendezendő ünnepély műsora: 1. Tonpa-Mácsai Pusztán, énekl. a Főiskolai kántus. 2. Ünnepi beszédet tart dr. Tankó Béla egyetemi tanár. 3. Márton Imre: Ima, — Alexander von Freitz — Márton Imre: Szép Margit, énekl. dr. Ujfalussy Géza né urasszony, zongorán kíséri dr. Ujfalussy Géza ur. 4. Kiss Menyhért: Katonatörténet, szavalja Morvay vasi hadnagy. 5. Thern Károly: Pnansasia Tinódi Lantos Sebestyén dalai felett, zongorán előadja Bay Erzsébet urleány. 6. Szabados Ede: Gyötrelemek idején, szavalja Csernyi Zoltán teológus. 7. Magyar dalszerzemények, játsza dr. Szilágyi Imre zeneakadémiai tanár, kíséri a Magyar Imre zenekara. 8. Üzenet Kolozsvár ref. teológus ifjainak, mondja Nagy Lajos teológus elnök. 9. Oláh Károly: Ima, énekl. a Főiskolai kántus. Földszinti ülőhely 15 kor., baloldali karon ülőhely 10 kor., állóhely 6 kor. Felülvezetéseket tekintettel a jótékony célra szívesen fogad a rendezőség. Műsor kapható az ünnepély előtt a pénztárnál, ára 1 korona. Jegyek kaphatók szerdán és csütörtökön d. e. 10—12 óráig az Egyetemi körhelyiségében és az ünnepély előtt a pénztárnál. Ömmel látjuk a teológus ifjúság ilyen irányú hazafias mozgalmát s nyomatékosan felhívjuk a közfigyelmet a minden pontjában nívós ünnepélyre.

— Olcsóbb tejet kérnek. A debreceni Stefánia-szövetség arra kérte a polgármestert, hogy a városi tejközpont által a csecsemők részére adott tej literjé 5 koronáért adják, mert a csecsemők legnagyobb része szegény. Eddig 7 koronás maximális áron adták a tejet a szegény csecsemők részére is, holott ingyen kellene adni.

— A Stefánia szövetség értesíti az érdekelteket, hogy a Stefánia szövetség csecsemők részére ingyenes rendelkezéseit naponként 9—10 ig a Stefánia szövetség Miklós-u. 23 szám alatti rendelőjében tartja.

— A tanítóképzőintézet 50 éves jubileuma. A f. hó áldozócsütörtökön tartandó tanítóképzőintézeti ünnepély iránt különösen tanügyi körökben igen nagy az érdeklődés. Egymásután jelentik be hatóságok és testületek részvétüket az ünnepélyen. A tanítóképzőintézeti igazgatóság ezuton kéri a közönséget a pontos megjelenésre. Az ünnepély délelőtt pontban fél 11 ó. kezdődik, a midőn is a díszterem ajtajai bezártnak.

— Az oltó anyag akció részére orbánc és lépfene elleni, Pasieur methodusa szerint készült I és II erősségű — aktív immunisáló — oltó anyag megérkezett. A szer romlandóságára való tekintettel kérem az érdekelteket, hogy azt sürgősen igénybe vegyék. Az oltó anyag a vágónidon átvethető.

— Az oláh kártételek. A tanyákról eddig 46 millió értékű kártételek jelentettek be az adóhivatalnál. Az adóközzetek közt a mezőség vezet. A város belterületén a polgári lakosság aránylag kevesebb kárt szenvedett.

— Az állatember. Az egyetemi csendőrség feljelentést tett Domán János 37 éves vasuti napszámos ellen, aki K. E. 13 éves leányka ellen merényletet követett el.

Gazdák és iparosok! Nem kell többé láncos, nem kell többé az ugynevezett házi-zsidóhoz szaladni, ha valami eladni való van, mert megalakult az „Agricola” export-import keresztyén részvénytársaság 20 millió korona alapítékkel. Célja az összes terményfelesleget külföldön elhelyezni, nehogy a közvetítő végja zsebre a külföldi és belföldi pénz közötti különbséget, hanem a termelő, mert eddig busás haszonnal járt a kiszállítás. A láncosok itt megvették a búzát 100—300 ig mázsánként, külföldön pedig 3000—4000 koronát, vagy ily értékű más cikket kaptak. Célja gazdasági és ipari gépek, eszközök beszerzése, állatok eladása és vételi közvetítése stb. A részvénytársaság a tiszántúli vidéknek bekapcsolása végett 1000 drb részvény lejegyzését szabadon hagyta, melyből eddig több mint 200 drb. itteni gazdáktól már le van jegyezve. Jegyezzen minden gazda és iparos, hogy Debrecenben a tiszántúli vidékre egy felügyelőség felállítását, mert anyagi és erkölcsi érdeke megkívánja. Egy részvény névértéke 500 korona, melyből most a jegyzéskor csak 175 koronát kell fizetni, a többit szükség esetén részletben egy, az igazgatóság által meghatározott későbbi időben. Jegyzéseket a „Hajdúföld” szerkesztőségében lehet eszközölni. Alapítási tervezet ugyanott megtekinthető. A jegyzések május végén lezárodnak.

A Debreceni Prot. Irodalmi Kör május hó 15-én szombaton d. u. 5 ó, a ref. Kollégium diástermében protestáns estélyt tart a következő műsorral: 1. A tanítói egyeskar éneki Kreutzer Kápolnáját. 2. A diadalmas hit. Szabad előadás, tartja dr Varga Jenő. 3. Fűredy Irénke hegedűművész nő zongora kísérettel előadja I) Sarasade Zigeunerweise és II. Kreuzler Liebe Freudját. 4. Beszámoló az elmúlt korszakról, tartja dr Lencz Géza. 5. A tanítói egyeskar éneki Weber Imáját. Ezen estély iránt érdeklődőket tisztelettel meghívjuk, belépődíj nincs de a költségek fedezésére személyenként 1 korona szívesen fogadjatik.

Politikai pártmozgalmak Debrecenben című tegnapi beszámolómban tévesen közöltük hogy a keresztyén nők vasárnap délutáni nagy gyűlését Huberth Ottóné nyitotta meg. A megnyitó beszédét ugyanis Fráter Erzsébet, a Nőegylet elnöke mondta.

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés pártjának hölgyosztálya f. hó 13-án, csütörtökön délután 4 órakor Miklós-utca 3. szám alatt ülést tart.

Az erdélyi menekültek ügyeit intéző debreceni kirendeltségének számviteli és pénzügyi teendői végzésére a kormánybiztos főispán Smetacek Béla pénzügyi számvizsgálót osztotta be.

Hogy boldogul a zsidó? A belopakodó idegenek előszeretettel költöznek Debrecenbe, különösen a háború óta. Itt könnyen boldogulnak: a hatóság tárt karokkal fogadja őket. Szereznek lakást, értelmes ügynökeik tudják, hogyan lehet. Ha megmelegedtek és bekapcsolódtak a gazdasági élet nagy láncába, akkor iparigazolványt szereznek, később már a községi kötelekbe is bekerülnek. A boldogulás igen könnyű. Ime a példája: Grünstein Izidor lóval kereskedik. Minden héten vesz 2—3 lovat, magyar cselédjével megfeszítgatja, jól tartja és „feljavított” állapotban tovább adja. Természetesen a „rebach” a markában marad: jól él, boldogul és a munkát elvégzi a — magyar cseléd. Gazdáktól veszi a lovakat és gazdáknak is adja rendszerint.

Cirkus Gazdag műlovardája a közönség állandó érdeklődése mellett tartja előadásait a Szichenyi-téren. Az igazgatónak sikerült pár estére megnyerni világi ú mesterbirkózókat, kiknek a bemutatkozása a mai előadáson. Ma este két pár birkózik.

Alföldy Károly tánciskolájában az új tanfolyam május hó 17-én kezdődik. Beíratások Péterfia-u. 2.

Köszönetnyilvánítás. Drága jó uram végül segítségül hívte oly nagyszámban megjelent rokonaim, jó ismerőseit, az elhunyt kártársainak, nemkülönben a Hatvan-utcai gazdaság tagjainak őszinte, jóleső részvételükért hálás köszönetet mondok. Debrecen 1920. május hó 10. óv. Kiss Andrásné.

Méhészeti felhívás. Tisztelettel felkértem a méhész és méhészettel foglalkozó közönség b. figyelmét az általam föltalált és szabadalom alá került méhkaptár bemutatására folyó hó 16-án délután 3 órakor megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel Jancsó Testvérek, asztalosárúk és butorgyára, Simonyi-ut, Bárczi-utca 3. szám.

Elvállalok cserépkályha átrakását, tisztítását, javítását és falburkolati munkákat is Kriscs Károly cserépkályharaktár Piac u. 89.

Pénzszekrényeit javítja Piros Béla takatos műhelye Péterfia 32.

Galádi étkező, vidékiek találkozó helye a volt Törő vendéglő, Csapo-u. 14. (Az új tulajdonos Buzás Lajos, vendéglős.) Magyar konyha, jó bor, frissen csapolt sör, figyelmes kiszolgálás.

Pezsgősüveget vesz a „Török-pezsöggyár.”

Margit-fürdő állandóan nyitva. — Városunk legmegbízhatóbb és legrégebb molykár elleni megóvó vállalata: Nagy József, szűcs-mester, Szent-Anna-u. 3. sz.

Legrosszabb nyakkendőit is ujjá alakítja Péterfia-utca 53 alatt az udvarban balra.

Schuscher Ferenc fogászati műterme Vár-utca 11. sz.

Művészet

A debreceni Székelytársaság propaganda-előadásainak ciklusát sikerültebb tünepellyel nem nyithatta volna meg, mint aminőt a nemes ügy szolgálatában szombaton és vasárnap délután a Dóczy-nevelőintézet nyújtott. A hatóságosan összeállított és művészi tökéletességgel rendezett műsorszámokat szünetlen tapsviharral köszönte a Vigszínház zsufolt nézőtöree, melyen csupa magyar ruhát és lángoló, lelkesedő arcot láttunk. Formásabb, szebb és meghatóbb beszédet nem hallottunk még magyar nő ajkáról, mint amelyet az intézet igazgatónöje Koncz Aurélné mondott. A könnyek és megpróbáltatások között vergődő, de mégis bizó elszánt asszonyléleknek gyönyörű megnyilatkozása volt az erdélyi származású asszony minden szava. Mielő lenne rá a beszéde, hogy széles Magyarországon ezernyi ezer példányban terjesszék. A műsor édes-bus alaphangnemét a „Jönnék a templomból”, a „Segítetek” (szavalt), az „Árva Korona”, a „Gyászoló Hunnia” és „Ébredő Hunnia” adták meg, — csupa megrendítően szép, könnyekre fakasztó jelenet, mely behatol a lélek legmélyére és megszólaltatja ott azt az érzékeny szerszámot, melyről sokan talán csak a nagy megpróbáltatások nehéz óráiban vesznek tudomást. Ilyenkor eszmélnék rá, hogy tudat alatt mindig is hordozták magukban. Ami olyan nagyon kedvessé tette nekünk ezeket a szép jeleneteket: a sok úde, ártatlan gyermeklány látása, ép annyira fájdalmasan is érintett. Győtrődünk a gondolatára, hogy ezek a viruló hajítások a verőfény és mosoly, a boldogulás és boldogítás helyett a megpróbáltatásoknak mily keserű korszakában születtek, s akik ma gyászolóknak öltözöttek azt képzelik, hogy csak színjátékot játszanak, — talán könnyes, feketefátyalás jövendőre vannak kárhóztatva. Derűt és megenyhülést vegyítettek a hangulatba a székely-tánc és a palotás, melyeket pompás összehangolással lejtettek a névendőkek, ép oly élvezetesen szépet nyújtott a közel száz tagu énekkaruk, mely három ízben szólalt meg.

Magyar Imre kuruc dalokat adott elő zenekarával. Ő meg mindig a régi. Nem szorul külön dicséretre. Szombaton a katonai zenekart is élvezhettük, vasárnap, sajnos, elmaradt. — A szombati ünnepség érdekességét és értékét az is emelte, hogy a jelenvolt Haller kultusz-miniszter örösi hatás mellett gyönyörű, izzómagyar beszédet mondott. — A sok szereplőt külön megmílneni nincs terünk. A siker egyformán mindnyájuké, köszönet érte nekik, s a szent ügy nevében is hálás szeretet! Külön köszönettel tartozik az intézet s a közönség Bihari Ákosnak, aki az ő fáradhatatlan szolgálatkészségével és művészi izlésével, tudásával minden színpadi ünnepségnek kitűnő rendezője. (Sz. I. dr)

Színház

Rovatvezető: ZIVUSKA JENŐ dr.

CSOKONAI SZÍNHÁZ:

Szerda: Tolvaj, színmű.

A márványmenyasszony operette Honthy Hanna bucsufelleptével került színe vasárnap este a Csokonai színházban. A librettó a közönség körében többé-kevésbé ismeretes, — Niobe szobrának megálmódott megelevenülése, — mely még a szellemesebb, tartalmasabb elfogadhatóbb dalművek közé tartozik. Az estét különben sem a színdarab tette emlékeztetéssé, hanem a színész, a bucsuzó Honthy Hanna. Páratlan ovációval tünepelte őt a közönség; a színpad virággal volt tele, sőt két ízben is virágcsóben uszott. Ha a mai viszonyok között gondolkodnánk is ejt bennünket az ilyen fejedelmi elismerés, készséggel állapítjuk meg, hogy Honthy Hanna azt úgy játékkal, mint egyéniséggel megérdemelte. Vele sok természetesség és az örök jókedv távozik el színházunkból.

A Jótékony Nőegylet fényes színházi estéi. Május hó 18. és 19-ikén a nemzeti hadsereg javára a Jótékony Nőegylet „Régi erdélyi magyar lakodalom” című életképet rendez 3 felvonásban. Első felvonás a menyasszony kikérés, II-ik a násztrakoma, III-ik a lakodalom. Mi, akiknek alkalmunk volt a próbákon jelen lehetni, túlzás nélkül mondhatjuk, hogy ez az előadás felülmúl minden, eddig itt Debrecenben látottakat méreteinél, tárgyánál és a szereplők nagy számánál és kiválóságánál fogva, úgy hogy bátran állíthatjuk, hogy esemény-szátába fog menni és maradandó emléket hagy maga után. A próbák serényen folynak, amit Bihari Ákos és Perczel Karola nagy lelkesedéssel és ambícióval rendeznek. Jegyek az első estére már csak korlátozott számban állanak a közönség rendelkezésére, de a 2-ik estére még kaphatók Molnár Ferenc ur Piac-utcai üzletében (Városház alatt). A menyasszony Szomjas Gusztáv kormánybiztos bájos leánya lesz, akit 30 szebbnél szebb nászasszony vesz körül: városunk urleányai. Az örömszültök, nászasszonyok, násznagyok tisztjét előkelő urasszonyok, tiszték és civilurak töltik be mindnyájan díszmagyarban. A Csokonai színház szűknek fog e színházi estekre bizonyulni.

Debrecen sz. kir. város zeneiskolája saját helyiségében 1920 év május 12-én, szerdán este 8 órakor tanintézeti névendőkeivel hangversenyt rendez. Jegyek előre válthatók az intézet kapusánál.

Színházi és mozgósínházi irodák jelentése.

Ma Bernstein darab, a Tolvaj került színe A főbb szerepeket Kovács Lulu, Szigeti Ida, Bihari Ákos, Lukács Béla, László Gyula és Ernyei játszik.

Ivánffy Jenő vendégjátéka. Csütörtökön Ivánffy Jenő, a Nemzeti színház örökös tagja vendégszerepel a Csokonai színházban, aki a Velencei kalmár színműben leghíresebb szerepét, a Shylockot játsza el. Ivánffy e világhírű művészi alakításával a nyári szünet beálltakor Londonban fog játszani. Pénteken Ivánffy a Tartuffe vigjáték címszerepét játsza. Mondanunk sem kell, hogy a kiváló művész vendégjátéka városszerte érdeklődést kelt. A rendkívül érdekes vendégjátékokra jegyek a mai napjól kezdve előre válthatók.

Ivánffy Jenő ruhái. Ivánffy Jenő, aki csütörtökön a Velencei kalmár színműben, pénteken a Tartuffe vigjátékban vendégszerepel, sürgönyileg kikérte Ambrustól, a Nemzeti színház igazgatójától a két darab eredeti ruháit, melyekért az igazgatóság megbizottja már elutazott, hogy azok a csütörtöki előadásra itt lehessenek.

Színházi szenzáció lesz Pekár Gyula államtitkárnak a Magyar című drámai költeménye, mely szombaton került színe a Csokonai színházban.

A vérző aréna. Irágédia 6 felvonásban. Ma, szerdán utoljára mutatja be az Apollo.

Paul Bourget híres bűnügyi regényét filmen mutatja be az Uranis, a főszerepben Paul Joube mesteri alakítást nyújt. Előadások 5, 7 és 9 órakor.

* Miss Amerikan III. Csütörtökön mutatja be az Urania e hatalmas film harmadik részét „Az ég város” címen. Jegybevétel délelőtt 10-12 ig, pénztárnyitás délután 4 órakor. Előadások áldozócsütörtökön 3, 5, 7 és 9-kor.

SPORT

A DEAC házi birkózó-versenyének eredménye. Pehelysúly: 1. Koós János, 2. Koncz József, 3. Koós Lajos; könnyűsúly: 1. Bertók István, 2. Szabó József, 3. B. Tóth Mihály; közép „A” súly: 1. Halku István, 2. Bihary István, 3. Oláh Kálmán.

Bajnoki döntő mérkőzés színhelye lesz áldozó csütörtökön délután a KASE üggető versenytéri sporttelepe. A DVSE az utóbbi időben olyan játéktudást árult el, mely méltán predesztinálja őt a bajnokság komoly jelöltjévé viszont, a DMTK-nak legutóbbi mérközéseken elért eredményei pedig párosulva a csapatban kifejlődött játéktudással, a szoron határozottan legérettebb és legerősebb mérkőzésévé teszi. Azonkívül a csütörtöki mérkőzés győztese lesz a kerület bajnok csapata. Mindkét csapat nagy ambícióval készül a csütörtöki mérkőzésre.

P. 1709/1920. szám.

HIRDETMÉNY.

A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat Részvénytársaság **f. évi május hó 16-án, délután 4 órakor** a Bika szálló disztermében évi rendes közgyűlést tart, melyre a részvényeseket meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése.
2. Zárszámadások megvizsgálása, mérleg megállapítása és a nyereség felosztása, valamint határozathozatal az igazgatóság felmentése tárgyában.
3. Indítvány a részvénytársaság alapszabályaiban lefektetett Magyar Nemzeti és keresztyén elvek fokozottabb érvényre juttatása s az igazgatóság eddigi működésének bíráló tárgyává tétele tárgyában, valamint ezekkel kapcsolatban az igazgatóság kebelében azonnali való személyi változások keresztülvitele iránt.
4. Új igazgatósági tagok választása.
5. Esetleges indítványok.

A felügyelőbizottság által megvizsgált évi mérleg a közgyűlés elé terjesztendő jelentéssel együtt a r. társaság hivatalos helyiségében megtekinthető.

Az alapszabályok 14. §-a szerint a közgyűlésen csak az a részvényes gyakorol szavazati jogot, akinek részvényei a közgyűlést megelőzően több mint 30 nappal nevére irattak a társaság részvénykönyvében és emellett részvényeit legalább 3 nappal a közgyűlés előtti a társaság igazgatóságánál leteszi.

Debrecen, 1920 május hó 3.

Kortsmáros Sándor sk.
törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelül:

(P. H.) **Szembrátovics**
s. tiszti.

MÉRLEG SZÁMLA: Vagyon: Gépek betűk és felszerelések 117,302 50 K. Anyagkészlet 69,318 50 K. Pénztárkészlet 5063— K. Alapítási költség 5786 08 K. Adások: Bankszámlán 49,996— K. Folyó számlán 66,752 63 K. Összesen 116,748 63 K. Atmeneti költségek 4998— K. Összesen 319,216 71 Teher: Részvénytőke 270,000— K. Előfizetések 1920. évre 6698 10 K. Hitelezők 10,875— K. Értékesítők 15,695 80 K. Tiszta nyereség 15,95 81 K. Összesen 319,216 71 K.
EREDMÉNYSZÁMLA: Veszteség: Munkabérek 114,042 07 K. Tiszti fizetések 60,598 25 K. Leírás az alapítási költségből 1446 52 K. Költségek 12,254 70 K. Értékesítők tartálék 15,695 80 K. Kétes követelések 5500— K. Nyereség 15,956 91 K. Összesen 225,494 15 K. Nyereség: Hirlap számlán 136,808 41 K. Nyomatvány számlán 87,996 19 K. Kamatszámán 600 55 K. Összesen 225,494 15 K.
Debrecen, 1919 december 31.

Mitrovics Gyula, igazgató-elnök. Litterczy Lajos, ügy igazgató. Arnold György, főkönyvelő. Az igazgatóság: dr. Lindenberger János, Kresznerics Gy. Ferenc, dr. Kertész István, Deák István, Piskay Árpád.

Kiadja:

MAGYAR NEMZETI KÖNYV- ÉS LAP-
KIADÓVÁLLALAT RÉSZVÉNYTÁRS.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59

URANIA	APOLLO
Szerda Május 11 Paul Bourget híres regénye	Szerda Május 11. Páris legnagyobb szenzációja
A Cornelius ügy 4 felvonásban. Főszereplő: Paul Joube. Előadások 5, 7 és 9-kor.	A vérző aréna Tragédia 6 felv. Rendezte Max André a párisi comédie française rendezője. Előadások 5, 7 és 9-kor.

Fejős teheneiket fele tejhaszonra

vállalatok kitűnő tartásra
Dezső L. Maróthy-u. 19.

Hajdúvármegyei katonai parancsnokság.

271. szám. Kt. 1920.

FELHÍVÁS

Nyugállományú és rokkant tisztak az alvezredesi és ennél alacsonyabb rendfokozatban levők közül — a Honvédelmi Miniszter Ur folyó évi 84734/8. 2a. 1920. számú Kormányrendelete értelmében — ideiglenes alkalmaztatásukat a debreceni m. kir. katonai körletparancsnokságnál kérhetik.

1. A kérvényben feltüntetendő, hogy az illető a világháború alatt hol és milyen beosztásban teljesített tényleges katonai szolgálatot.

2. Hány effektív szolgálati éve van.
3. Családi állapota.
4. Hol és milyen beosztást óhajtana.
5. Rang.
6. Életkor.
7. Mikor helyeztetett nyugállományba.

Az ily kérvények folyó hó 20-ig a Hajdúvármegyei katonai parancsnokságnál (Vármegeháza) benyújtandók.

Szentgyörgyi ezredes sk.
vármegyei katonai parancsnok.

Most érkezett áruk:

Szilva lekvár
Borkő
Keményítő
Gyufa
Hamuzsir
Vaspor
Naftalin
Hegyi kréta
Klórmez
Kékitő
Ruhafesték
Timsó
Porfesték minden színben
Firneisz valódi
Budai föld
Gipsz
Gyanta
Enyv
Legolcsóbban kapható

Kontsek Géznál, Kossuth-utca.

Eladó ház

Hatvan-utca elején 7 és 5 szobás nagy udvar, kert, istálló kocsiszinnel eladó
Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

FEKETÉRE MINDENSZINRE
WACHA ROBERT
ruhafestő vegytisztító, gőzmosó S MONFFY-U. 55

APRÓ HIRDETESEK.

Hétköznapiokon tíz szög 5 korona, minden további szó 50 fillér. — Vasárnap tíz szög 6 K, minden további szó 60 f. Vastagabb betűből szedve duplán számítottatik.

Bélyeggyár és véső-intézet
PAULÓ I.
Batthyányi-u. 22.

Koros Sándor
férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Saját készítésű elegáns férfi ruhák kaphatók

Nehéz János
szobafestő
AJTÓ-UTCA 12. sz.

Kiss Ferencz
férfi-szabó Piac-u. 69. szám. Izléses munkát jutányos áron készít.

Blattner József
Csapó-utca 1. sz.
Évvezetési és hónapvezetési vállalatok tükrök és ablakok nagy választékban.

FORGÁCS I.
Működés, Bádagos-utca.

DRÓTKERITÉS
veszek bármilyen mennyiségben Péterfia 61.

Hamisfogakat
töröttet is veszek Tamás József kir. hg.-u. 10.

Haszonbérbe
vagy felébe azonnal kedd a vagongyár mellett 5 hold föld. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca 17.

Gimnáziumi
érettségivel bíró keresztyén fiatal ember gyógyszerárban vagy gazdaságban gyakornoki állást keres. Leveleket a kiadó továbbítja.

Permetezőgép
alig használt eladó Kerpónay-utca 7. sz. Trnka malom mellett.

Egy
tornyos nagy ebédelő keredencz eladó Kőlesey-utca 9. szám.

Vadászpuskák
egy 12 cal. fin. damask. 6000 K, egy 12 cal. Sauer féle 10000 K, egy 16 cal. Pieper 8000 K eladó. Cím: Sárny főhgy II. Simonyi-ut 36—a sz.

PÁLYÁZAT A DEBRECENI CASINÓBAN FELÜGYELŐI ÁLLÁSRA.

Ez állásra rokkant nyugdíjas katonatisztek pályázhatnak. Javadalmazás: lakás (butorzattal), fűtés, világítás és egyezség szerinti fizetés.

A pályázatokat a Casinó igazgatójához kell beadni.

Friss
hortobági hal kapható
Egyháztér 6. sz. alatt.

Tűzifát
minden mennyiségben házhoz szállítok ölenként és aprítva métermázsánként
Polyánszky Oroszt tűzifakereskedő
Mihály-u. végén, Szoboszlói-ut 1. és Piac-u. 58.
Ugyanott faszén is kapható.

Bárányokat

feles tartásra vállalatok
Dezső L. Maróthy-u. 19

Hasaskocát

vagy fiatal süldőket feles tartásra vállalatok
Dezső László Maróthy György-utca 19. sz.